

Berlin, 19 lutego 2025 (aktualizacja ogłoszenia z dnia 15 stycznia 2025)

Konkurs na Stypendia Kulturalne Instytutu Pileckiego w Berlinie

Instytut Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego oddział w Berlinie, na podstawie art. 15 Ustawy z dnia 9 listopada 2017 r. o Instytucie Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego (Dz. U. poz. 2303, z późn. zm.) oraz § 4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie stypendiów dla wspierania badań naukowych oraz działań edukacyjnych i kulturalnych w zakresie działalności Instytutu Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego (Dz. U. z 2019 r., poz. 23), ogłasza konkurs na stypendia kulturalne w projekcie:

Stypendia Kulturalne Ćwiczenie Nowoczesności

Przedmiotem konkursu są **cztery stypendia kulturalne w wysokości 750,00 EUR netto miesięcznie na okres sześciu miesięcy**. Realizacja stypendium zaplanowana jest pomiędzy 15 kwietnia a 15 października 2025 r.

Oferta stypendialna skierowana jest do tych twórców, badaczy z obszaru humanistyki, którzy wzięli udział w piątej edycji Akademii Ćwiczenie Nowoczesności, zorganizowanej przez Instytut Pileckiego w Berlinie w 2024 roku.

Piąta edycja Akademii Ćwiczenie Nowoczesności poświęcona była procesom kształtowania społeczeństw w warunkach zmieniających się granic. Europa Środkowa i Wschodnia w XX wieku doświadczyła wojen, migracji i transformacji społecznych, które wpłynęły na struktury demograficzne, mentalne mapy regionu oraz fantomowe granice. Zagadnienia te nabierają nowego znaczenia w kontekście wojny w Ukrainie, która ponownie zmusiła miliony do migracji.

Modernizacja XIX i XX wieku, związana z rozwojem przemysłu, urbanizacją i walką o niepodległość, budowała nowe tożsamości, często wzmacniając nacjonalizm, ale także wykluczając mniejszości i ich tradycje. Dziedzictwo transformacji XX wieku widoczne jest dziś w procesach globalizacji i integracji europejskiej, które kształtują nowe modele wspólnoty.

Podczas Akademii zastanawialiśmy się, jak architektura, literatura, sztuka czy teatr wpływały na budowanie tożsamości. Jakie ślady zostawiły przeszłe transformacje? Jak społeczeństwa radzą sobie z niechcianym dziedzictwem i jak uniknąć konfliktów w jego reinterpretacji? Rozważaliśmy również, czy przymusowa modernizacja zawsze prowadzi do realizacji marzeń o dobrobycie i pokoju.

W oparciu o zasadnicze tematy prezentowane podczas **Akademii Ćwiczenie Nowoczesności 2024** za szczególnie interesujące dla projektów stypendialnych uznajemy następujące szczegółowe zagadnienia:

ARCHITEKTURA, SZTUKA I PROJEKTOWANIE JAKO NARZĘDZIE WYTWARZANIA TOŻSAMOŚCI ZBIOROWEJ

- Wykorzystanie architektury i sztuki do kreacji narodowej tożsamości w Europie Środkowej i Wschodniej.
- Rola literatury, teatru, filmu oraz projektowania w budowaniu spójnych narracji społecznych.
- Socrealizm jako narzędzie władzy w bloku sowieckim i jego wpływ na sztukę i tożsamość zbiorową.
- Spontaniczne versus narzucone narracje tożsamościowe: odpowiedź na pytanie „kim jesteśmy?” w XX wieku.

NARRACJE NA TEMAT ARCHITEKTURY I SZTUKI JAKO DZIEDZICTWA PRZESZŁOŚCI

- Strategiczne selekcjonowanie dziedzictwa materialnego i niematerialnego w budowaniu narracji narodowych.
- Niszczenie lub przestawianie elementów przeszłości stanowiących wyzwanie dla tożsamości zbiorowej.
- Mitologizacja dziedzictwa przez grupy wykluczone, migracje i zmiany granic.
- Losy architektury i sztuki pod presją różnych narracji oraz ich rola jako świadectwa lub wyzwania historycznego.

ROZPROSZONE ŹRÓDŁA NOWOCZESNOŚCI

- Alternatywne i mniej znane źródła modernizacji w Europie Środkowej i Wschodniej.
- Ośrodki kształcenia architektów w regionie i ich wpływ na rozwój lokalnych stylów.
- Wzajemne oddziaływania stylów i idei z Zachodu i Wschodu w procesach modernizacji.
- Refleksja nad modernizmem w krajach byłego bloku wschodniego przed i po II wojnie światowej.

Stypendia przyznawane są na projekty:

1. Koncentrujące się na zagadnieniach nowoczesności.
2. Dotykające wybranego obszaru tematycznego w odniesieniu do historii, sztuki i/lub kultury polskiej i/lub wschodnioeuropejskiej XX wieku oraz odnoszące się dodatkowo do co najmniej jednego spośród dwóch krajów kluczowych dla edycji Akademii w 2024 r.

3. Łączą w sobie komponenty artystyczne i badawcze niezależnie od tego, czy proponowane działanie będzie projektem artystycznym, kuratorskim czy innym, ważne jest jego zakorzenienie w badaniach, aktualnym stanie wiedzy lub własnych poszukiwaniach w określonym obszarze (mogą to być działania w duchu art as research, practice as research, etc.).
4. Mają charakter interdyscyplinarny.
5. Sięgają do tradycji modernistycznej, by poszukiwać punktów styku ze współczesnością i aktualnymi wyzwaniami
6. Proponują atrakcyjne i przekonujące formy prezentacji swoich efektów/wyników (**publiczna prezentacja po okresie stypendialnym jest obowiązkowa dla wszystkich stypendystów**).

Stypendia przyznawane są na proces tworzenia koncepcji, w tym zwłaszcza prace intelektualne i koncepcyjne, badania i kwerendy, zbieranie materiałów. W ramach stypendium nie jest wymagane ukończenie ani wyprodukowanie ostatecznego dzieła lub działania (np. wydrukowanie książki czy wystawienie spektaklu).

Wnioski w konkursie stypendialnym można składać wyłącznie indywidualnie.

Do konkursu można zgłosić wyłącznie jeden projekt stypendialny.

Projekt będzie realizowany pod kierunkiem kuratorów programu Ćwiczenie Nowoczesności w konsultacji z zespołami programowymi instytucji partnerskich.

Wybrane projekty stypendialne, po zakończeniu okresu trwania stypendium, mają szansę uzyskać dodatkowe finansowanie przeznaczone na produkcję opracowanego w trakcie trwania stypendium projektu stypendialnego (np. w formie wystawy, książki, pracy artystycznej). **Prace stworzone przez stypendystów mają również szansę być prezentowane w ramach wydarzeń organizowanych przez Instytut Pileckiego w Berlinie lub instytucje partnerskie Instytutu Pileckiego w Berlinie.**

Informacje o stypendium:

- Stypendium przyznawane jest w wysokości 750 euro brutto miesięcznie na okres 6 miesięcy (z możliwością przedłużenia o kolejne 2 miesiące w uzasadnionych przypadkach).
- Okres realizacji projektu stypendialnego: od 15 kwietnia do 15 października 2025 r.
- Liczba przyznanych stypendiów kulturalnych: maksymalnie 4.

- Stypendysta nie ma obowiązku przebywania w Warszawie lub w Berlinie w trakcie okresu realizacji stypendium.
- Stypendysta ma obowiązek udziału w konsultacjach merytorycznych (minimum dwie sesje konsultacyjne) z udziałem osób odpowiedzialnych za program stypendialny po stronie Instytutu Pileckiego w Berlinie, we wskazanych trakcie trwania stypendium terminach (termin ustalany wspólnie przez wszystkie strony).
- Stypendysta ma obowiązek zaprezentowania wyników swojej pracy szerszej publiczności podczas wydarzenia podsumowującego stypendium w terminie maksymalnie 3 miesięcy od zakończenia okresu realizacji stypendium (dokładny termin, forma prezentacji i miejsce zostaną ustalone w ostatnim miesiącu realizacji stypendium wspólnie przez stypendystę i kierownika projektu).
- Stypendysta może skorzystać z 12 godzin konsultacji ze wskazanym przez stypendystę ekspertem/ekspertami (maksymalnie 2 osoby), którego/których honorarium zostanie opłacone przez Instytut Pileckiego.
- Stypendium będzie wypłacane w miesięcznych ratach.
- Istnieje możliwość wnioskowania w ramach stypendium refundacji kosztów podróży i/lub noclegu na konieczne do realizacji projektu stypendialnego kwerendy artystyczne bądź badawcze do kwoty maksymalnie 400,00 EUR brutto.
- Sposób prezentacji wyników projektu stypendialnego będzie ustalany indywidualnie z każdym stypendystą pod koniec trwania okresu trwania stypendium.

Efektem stypendium może być m.in :

- praca artystyczna (w wersji ostatecznej lub roboczej) realizowana w każdym z dostępnych mediów, w ramach wszystkich dziedzin praktyki twórczej, w formie umożliwiającej jej prezentację przed publicznością,
- koncepcja wystawy,
- artykuł naukowy lub raport z badań,
- zarys publikacji wraz ze streszczeniami poszczególnych części lub rozdziałów,
- dokumentacja interwencji społecznej wraz z opisem założeń działania i podsumowaniem.

Zgłoszenia:

Kandydatów zapraszamy do przestania zgłoszeń w języku angielskim za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: apply@exercisingmodernity.com **do dnia 20 marca 2025 r. do godz. 23:59.**

Zgłoszeń dokonanych po terminie nie uwzględnia się.

Prosimy o zaznaczenie w tytule: „**Stypendium kulturalne Ćwiczenie Nowoczesności**”.
Zgłoszenie powinno zostać przesłane jako **plik w formacie PDF** i powinno zawierać:

1. CV i/lub portfolio. Prosimy dołączyć poniższą klauzulę:

“Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Instytut Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego z siedzibą w Warszawie w celu przeprowadzenia konkursu na stypendia kulturalne w ramach projektu „Ćwiczenie nowoczesności”.

2. Opis projektu kulturalnego (od 10 000 do 15 000 znaków ze spacjami) wraz ze wskazaniem osób (max 2), z którymi stypendysta chce konsultować swoje badania i kwerendy artystyczne oraz miejsc, w których zamierza prowadzić swoje badania/kwerendy

3. Harmonogram przebiegu stypendium, wraz z informacjami na temat planowanych wyjazdów studyjnych i kwerend

4. Skan co najmniej dwóch rekomendacji przekazanych przez instytucje naukowe, badawcze, kulturalne (krajowe bądź zagraniczne) lub osoby prywatne.

5. Skan oświadczenia o administratorze danych osobowych

6. Skan oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych

Ewentualne pytania bądź wątpliwości prosimy przesyłać na adres:
contact@exercisingmodernity.com

Rozstrzygnięcie konkursu:

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi do 3 kwietnia 2025 r., a jego wyniki zostaną opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Instytutu oraz na stronie internetowej www.instytutpileckiego.pl. Osoby, którym przyznano stypendium, otrzymają również informację pocztą elektroniczną. Instytut nie ma obowiązku uzasadnienia decyzji Komisji Konkursowej. Nie przewidujemy procedury odwoławczej.

Organizator:

Instytut Pileckiego w Berlinie